WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 26. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЛЮТОГО 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 7, 1958 No. 26. VOL. LXV.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕДБАЧАЄ МОЖЛИВІСТЬ ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКІВ

АЛЕ АЙЗЕНГАВЕР ОСТЕРІГАЄ ПРОТИ ЗАГРОЗИ ІНФЛЯЦІЇ; ПІДТРИМУЄ СВОГО АСИСТЕНТА ШЕРМАНА АДАМСА І ЗАЯВЛЯЄ, ЩО СТАССЕН НАДАЄТЬСЯ НА ГУБЕРНАТОРА

Вашингтон. — Президент Айзенгавер на пресовій конференції 5-го лютого заявив, що уряд запропонує зменшити прибуткові податки, якщо до половини цього року не почне збільшуватися економіка країни. Президент не висловився дуже рішуче за те, щоб зменшувати прибуткові податки, бо це мало б вплив на збільшення інфляції валюти. Айзенгавер ще терпить на легку перестуду, яку дістав в неділю і просив журналістів, щоб ставили такі довгі питання, на які можна б було відповісти „так" або „ні". Внаслідок цієї перестуди Айзенгавер відкликав свою згоду бути присутнім на сніданку Міжнародної Ради Християнського Провідництва, який мав відбутися 6-го лютого перед полуднем. Президент казав, що зменшення прибуткових податків — це остання резервова зброя уряду проти економічної знижки. Айзенгавер заявив, що, на його думку, економіка країни буде зменшуватися до березня, але на весні і вліті цього року вона почне збільшуватися. До цього причиняться: зменшення відсотків від позичок і збільшення урядових видатків на оборону країни. Деякі підприємці вже почали збільшувати видатки на інвестиції в своїх фабриках. Президент признав, що урядові науковці приготовляються до того, щоб вислати американську ракету на Місяць впродовж найближчих 10-ох років. Але Президент заявив, що це не є головною ціллю тепер, бо програма сателітів і летів у космічні простори мусить бути здійснювана згідно з потребами оборони країни. Айзенгавер ствердив, що всі публічні заяви його головного асистента Шермана Адамса є узгіднені з ним (Президентом), і тому Адамс не міг нічого сказати, що не було б згідне зі становищем уряду. (Адамс гостро критикував демократів за їх становище в справі оборони країни.) Президент сказав, що ще цього тижня розмовлятиме з своїм дорадником в справах розброєння Гаролдом Е. Стассеном в справі можливої його резиґнації з урядового становища, щоб старатися про кандидатуру на губернатора. Айзенгавер заявив, що Стассен має багато прикмет, які свідчать про те, що з нього був би добрий губернатор. Президент відмовився дати свою підтримку якому-будь республіканському кандидатові на сенатора в стейті Ню Джерзі. Одним із кандидатів є колишній секретар Президента Бернард М. Шенлі. Президент відповів журналістові, що покищо програма летів у міжплянетні простори і програма сателітів Землі та керованих ракет є в руках секретаря оборони Ніла Г. МекЕлроя. Але пізніше тріба буде відокремити з цієї програми справу летів у міжплянетні простори, залишивши оборонну програму секретареві оборони, а решту передати якійсь новій аґенції. Цю справу вивчає науковий дорадник Президента д-р Джеймс М. Кілліян.

Командування фльоти плянує вистрелити третій „Венґард"

Вашингтон. — Командування американських морських збройних сил подало до відома, що причиною невдачі з вистреленням другого „Венґарда" (ракети із 6-цалевим сателітом Землі) був дефект у контрольній системі цієї ракети. Само вистрелення ракети відбулося успішно і вона досягла висоти 20,000 стіп, але тоді раптом скрутила із визначеного їй шляху і розламалася посередині. Щоб ракета не спричинила, падаючи, ніяких шкід для великої маси глядачів й евентуально теж для цивільного населення, її знищено в повітрі і рештки ракети впали в Атлантійський Океан. Це була друга з черги невдача після вистрелення першого „Венґарда" в дні 6 грудня м. р. Командування фльоти і керівництво проєкту „Венґард" не резиґнують із дальших спроб з випущенням сконструйованого ними сателіта і вже в найближчому часі має відбутися третя спроба із вистреленням „Венґарда" тим більше, що на базі Кейп Канаверал находиться вже цілий запас готових до вистрелення ракет „Венґард". — Представники командування усіх збройних сил ЗДА, як теж провідники Конґресу заявляють, що немає ніяких причин зневірюватися цією другою невдачею з „Венґардом", бо в таких справах треба буде завжди бути приготованим на тимчасові неуспіхи. Не втрачає надій на успішне вистрелення „Венґарда" цієї ракети з сателітом теж і керівник проєкту „Венґард" д-р Джан Геґен. Повідомлення про невдале вистрелення „Венґарду" подала совєтська телеграфічна аґенція ТАСС дуже поквапно, бо вже 37 мінут після того, як це повідомлення опубліковано у ЗДА.

Торговельлна Палата ЗДА підтримує урядовий оборонний бюджет

Вашингтон. — Представник Торговельної Палати ЗДА заявив, що він підтримує збільшений оборонний бюджет, запропонований урядом на найближчий рік в сумі 39,100,000,000 долярів. Представник палати підкреслив, що підтримує всі пункти в цьому бюджеті, отже і запроєктованих 518 мільйонів долярів на збільшення платень для фахових військовиків. Це становище Торговельної Палати дуже різниться від її минулорічної опінії, коли вона гостро виступала проти оборонного бюджету, запроєктованого тодішнім секретарем оборони Чарлзом Е. Вилсоном. Торговельна Палата висловилася і за те, щоб переорганізувати департамент оборони бо це дозволить краще використати робітні сили та заощадить багато грошей, які тепер видається на адміністрацію.

Рутер закликає уряд активніше підтримувати економіку

Дітройт, Мишиґен. — Голова Об'єднання Автових Робітників Волтер П. Рутер опублікував листа, якого він 4-го лютого вислав до президента Айзенгавера і в якому закликав Президента скликати крайову *конференцію для поборювання* економічної затримки та зросту числа безробітних. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив, що не буде вияснення в справі цього листа, який ще не дійшов до Білого Дому. Рутер заявив у листі до Президента, що теперішня економічна знижка може розростися в більшу депресію, а число безробітних в лютому цього року може становити 5 мільйонів. На думкі Рутера на окремій конференції могли б говорити про стан економіки представники світу праці, працедавців, добродійних аґенцій і стейтових та міських урядів.

Мороз знищив цитрусові овочі й городину

Маямі, Флорида. — Вже третій мороз цієї зими знову понищив цитрусові овочі та городину. Коло Маямі температура впала до 28 ступнів, а в деяких місцях до 24. Внаслідок цих морозів, які були в грудні минулого року і в січні цього року, — цьогорічну зиму зараховують до найгірших зим в історії Флориди. Число туристів було дуже мале, а шкоди садівників та огородників виносять мільйони долярів. Населення інших стейтів вже відчуває наслідки попередніх морозів на Флориді, бо подорожчали цитрусові овочі (ґрейпфрути і помаранчі) та городина, якої є менше на ринку і якої ціна дуже висока.

40-ЛІТТЯ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ У БОСТОНІ

Бостон, Масс. — Заходами УККА, відділу у Бостоні, у неділю 2-го лютого, у великій залі однієї з місцевих шкіл, відбулася урочиста академія з нагоди 40-ліття проголошення незалежности Української Народної Республіки. Святочні урочистості були попереджені Службами Божими за український нарід у місцевих українських церквах. Ще перед тим, 7-го січня, губернатор стейту Массачусетс Ф. Фурколо і мейор міста Бостону Гейнес проголосили день 22-го січня „Українським Днем" для стейту і Бостону. Академію, що відбулася 2-го лютого відкрив і вступне слово виголосив голова відділу УККА, В. Тутка. Головну промову в англійській мові виголосив син сл. п. ген. В. Петрова — С. Петрів. Появу губернатора Ф. Фурколо та інших урядових осіб і гостей вітали присутні гучними оплесками. У своїй промові губернатор висловив віру у те, що український нарід скоро здобуде вже повну незалежність. Від імени мейора міста вітав учасників свята його представник. Сенатори: Кеннеді і Солтонстол вітали зібраних телеграмами та прислали витяги із своїх записів до Конґресового Рекорду. Тепло вітали українців представники поневолених Москвою народів: литовців і латвійців. В концертовій частині виступала відома співачка — Ганна Шерей. Група танцюристів під проводом пл. сеньйора Я. Шегрина, хор Української Православної Церкви та пані М. Кайко з деклямацією. Провідником програми був п. И. Харина.

Ніксон не поїде до Москви

Вашингтон. — Появилось заперечення газетної вістки, наче б віце-президент Ричард Ніксон мав поїхати до Москви під час своєї подорожі до Европи, заплянованої на літо цього року. Ніксон плянував поїхати до різних країн Европи з місією доброї волі ще осінню минулого року, але несподівано недуга Президента перешкодила цьому. Теперішня сесія Конґресу і сподіваний приїзд до Вашингтону різних високих закордонних гостей внеможливлюють виїзд Ніксона раніш, як у серпні, коли розійдеться Конґрес, а ще не розгорнеться передвиборча кампанія. Щодо пляну Ніксона поїхати до Москви, то державний департамент став на становищі, що така подорож в нинішній стадії холодої війни могла б викликати серед союзників Америки фальшиве враження, наче б Америка рішилась повести двосторонні переговори з Совєтами, з поминенням її союзників. Ричард Ніксон — за твердженням коментаторів — дуже вдоволений з такого становища державного департаменту, яке дозволяє йому зректися такої чести і приємности, як паломництво до Москви.

Айзенгавер і Труман промовлятимуть на конференції в справах допомоги закордонові

Вашингтон. — Президент Айзенгавер і колишній президент Ґаррі С. Труман мають промовляти на безпартійній конференції для Справ Допомоги Закордонові і Торгівлі з Закордоном. Труман має промовляти на другому сніданку 25-го лютого, а президент Айзенгавер того самого дня на обіді. Конференція має тривати два дні, 25 і 26 лютого, і на ній мають ще виступити з промовами віце-президент Ричард М. Ніксон, державний секретар Джан Фостер Доллес, демократичний кандидат ка президента Адлей Е. Стівенсон і колишній державний секретар Дін Ачесон. Ціллю цієї конференції має бути підтримати уряд в його змаганні дати економічну допомогу закордонним заприязненим державам та дістати згоду Конґресу на продовження договору про взаємну торгівлю з закордоном. Президент просив Еріка Джанстона, щоб зорганізував цю конференцію, що підтримала б уряд в цій справі, яка не є популярна серед громадянства.

В АМЕРИЦІ

● **Минулого року в Голлівуді** (Каліфорнія) 20 кінових зірок не заплатили повністю належних з них прибуткових податків. І так, Джуді Арланд і її чоловік Сід Луфт мають доплатити 47,000 долярів, а подружжя Мікі Руні — 41,000 долярів. Відомий кіновий артист Чарлі Чаплін, який тепер живе в Англії, зовсім не платив державі податків за роки 1953-1954.

● **У Торонті (Канада)** запроєктовано побудувати підземну залізницю, яка перетинатиме місто зі сходу на захід. Ця підземка коштуватиме 190 мільйонів долярів. В цьому році мають бути готові пляни, а будова почнеться в 1959 році.

● **Хоч Фундація** для Поборювання Пістряка остерігає проти курення тютюну, — американці не звертають на це уваги. В 1957 році вони викурили 60.4 більйона цигарок „Кемел", 50.7 більйона „Пелл Мелл", 50.6 більйона „Лакі Страйк" і т. д. Цигарок „Гіт Парейд", які випущено на ринок в 1957 році, викурено понад два більйони.

● **Департамент рільництва** повідомляє, що в літі цього року картоплі на ринку буде менше, як в минулому році. Внаслідок цього ціни на картоплю будуть дещо більші.

● **Президент Айзенгавер** визначив день 1-го травня, як „День Закону", щоб громадяни ЗДА могли „з гордістю згадувати велику спадщину волі, справедливости і рівности перед законом".

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ В БІЛОМУ ДОМІ

Під час пресової конференції, що відбулася в середу цього тижня, през. Айзенгавер заявив у відповідь на питання журналістів що керівником американської міжплатетної програми буде секретар оборони Ніл МекЕлрой і що поправа в господарській ситуації наступить вже в половині цього року.

Західня Німеччина хоче купити зброю в Англії за 280 мільйонів долярів

Бонн. — Західня Німеччина запропонувала Англії, що вона готова закупити зброю в неї на квоту 100,000,000 фунтів, себто $280,000,000, при чому цю суму вона готова відразу скласти до Англійського Банку. Трансакція закупна зброї відбувалась би впродовж найближчих трьох *років. Ця німецька оферта є* контрпропозицією на англійське домагання, щоб німці заплатили частину коштів утримання англійських військ, стаціонованих на території Західньої Німеччини. Німеччина заплатила була Англії за бюджетовий рік 1956-57 на цю ціль $ 142 мільйони, а взагалі заплатила була, включно з закордонними військами ЗДА, Франції, Бельгії і Голляндії, разом 1,200,000,000 нм. марок на рік 1956-57, однак відмовляється дальше платити. — Німці виступили з згаданою вгорі контрпропозицією під час переговорів з генеральним секретарем НАТО Полем Генрі Спааком, який спеціяльно для розмов на цю тему приїхав до Бонну. Англійський уряд не є захоплений німецькою пропозицією, бо він не бачить у ній рівновартости тієї суми, що він вимагав від Німеччини. Крім цього, англійці розчаровані фактом, що німці вже кількакратно замовляли в Англії танки чи літаки й потім уневажнювали умову. Все ж, загальне враження таке, що дійде до компромісу.

Японські соціялісти бойкотують парлямент

Токіо. — 150 членів соціялістичної опозиції в японському парляменті рішили бойковувати цю законодатну палату своєї країни. Вони зголосили були внесення на розв'язання парляменту і розписання нових виборів, але цей внесок відкинено 256 голосами проти 151. Правда, соціялісти не оспорюють леґальности того голосування, тільки вони ображені заявою представника урядової Ліберально-демократичної партії, що коли внесок соціялістів перепаде, то вони повинні зректися своїх мандатів. Деякі соціялісти думають, що дійсно треба би масово зректися мандатів і таким чином примусити уряд до розписання нових виборів, а в урядовій партії є також прихильники розписання нових виборів. Цей брак одностайности внутрі обох партій на цю саму справу ускладнює ситуацію. Тимчасом праця японського парляменту практично спаралізована.

Англійські соціялісти протестують проти терору в Юґославії

Београд. — Юґославський уряд дістав листа з підписами понад ста англійських послів з Партії праці, в якому вони протестують проти засуду 3-х старших віком поважних сербських соціялістичних діячів на довголітні в'язничні кари за здогадну „змову" проти режиму Тіта. У минулий вівторок 4 лютого закінчилась в столиці Юґославії кількаденна судова розправа, яка насправді була глумом над справедливістю і актом звичайного терору супроти противників режиму, які проте, крім критикування його за каварняними столиками, нічим не провинились. 74-річного београдського адвоката й лідера сербських соціялістів з-перед останньої війни, Александра Павловіча, засуджено на 8½ років в'язниці, 65-річного передвоєнного лідера юґославських професійних спілок Богдана Крекіса на 7 років в'язниці, а 58-річного професора права в Београдському університеті д-ра Міляна Зуйовіча — на 4 роки. Всіх їх обвинувачували у змовництві з юґославською еміґрацією над переведенням державного перевороту в Юґославії, але на розправі виявилось, що проф. Зуйовіч сам знищив якогось листа, що його йому передали приятелі для перевозу до Парижу, при чому й у тому листі — очевидно — не було ніякої „змови".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **В рямках доповідей УВАН** відбулася в неділю дня 19-го січня в домівці Українського Народного Дому у Вінніпеґу доповідь молодого українського науковця з Оттави Дмитра Штогрина про Олега Кандибу, що як поет виступав під псевдонімом Ольжича. Доповідач говорив про наукову і громадсько-політичну діяльність Ольжича. Після доповіді М. Маценко і З. Мартинець ділились з приявними своїми споминами про Ольжича. Про Ольжича, як письменника говорив теж проф. Яр. Рудницький.

● **Марійка Балук**, запрошена виступити з концертами в радіостанціях „Аріель" та „Содре" в Монтевідео, успішно закінчила там свої концерти та вернулася зі своїм учителем, маестром Мадіолі, до Буенос Айресу, щоб взяти участь у святкуваннях української державности, що їх влаштувала Українська Центр. Репрезентація. При цій нагоді вона повідомила, що має знову незабаром вернутися до Мантевідео, де її законтрактувала, фірма „Дженерал Електрік" для виступів із концертами в телевізії.

● **Концерт відомої української співачки з Бразилії Ії Мацюк**, що відбувся в Клівленді в неділю дня 19 січня і її виступ під час Академії з приводу проголошення Української Незалежности в дні 26 січня зустрілися з прихильною оцінкою англомовної преси. Прихильну замітку із портретом Ії Мацюк надрукував щоденник „Клівленд Пресс" в числі з 25 січня ц. р. Повідомлення про Січневі Роковини подав теж польський часопис у Клівленді „Новіни Цодзєнне" з дня 23 січня.

● **У п'ятницю 24 січня несподівано помер на вулиці Буенос Айресу д-р Володимир Караноvич**, відомий і дуже люблений лікар, який, по приїзді до Арґентини, лікував перше у столиці провінції Формози, де здобув собі величезну клієнтелю. З огляду на важкий гарячий клімат, минулого року він переїхав був до Буенос Айресу, де відкрив лікарську порадню при Українському Клюбі. Помер на 58-ому році життя.

ЗДА НЕ БАЧАТЬ ВИГЛЯДІВ НА УСПІХ КОНФЕРЕНЦІЇ З МОСКВОЮ

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР СТВЕРДЖУЄ НЕГАТИВНЕ ВІДНОШЕННЯ БУЛҐАНІНА ДО ВСІХ ЙОГО КОНСТРУКТИВНИХ ПОЗИЦІЙ. — НЕ ХОЧЕ ВИРІШУВАТИ СПРАВИ НІМЕЧЧИНИ, БЕЗ ЇЇ ВЛАСНОЇ УЧАСТИ І ЗГОДИ

Вашингтон. — „Думаю, що в цьому моменті ви не побачите реальних фактів, які доводили б до дійсно корисного висновку щодо будь-котрого з тих пунктів (покращання відносин між ЗДА й СССР та виглядів на конференцію „на вершинах"). Але, хочу підкреслити, ми тепер пильно займаємося цією справою. Маю на нині по полудне зустріч з державним секретарем, щоб перевірити, чи існує якийсь спосіб, що його можна б ужити та який довів би — після відповідної підготови — до якоїсь конференції". Так буквально відповів президент Айзенгавер на своїй пресовій конференції з минулої середи 5 лютого ц. р. на запит журналіста щодо „поправи взаємин між ЗДА й СССР та конференції на вершинах". Президент висловив свій песимізм у дальшій відповіді на запит, чи він, Президент, бажає собі тільки устійнення денного порядку проєктованої конференції „на вершинах", чи хотів би мати згори запевнений мериторичний успіх такої конференції. През. Айзенгавер відповів на це, що не було б глузду їхати на конференцію із переконанням, що ні одна з сторін не прихилиться до арґументів другої сторони і що одні на одних будуть тільки *дивитися почерез конференційний стіл*, після чого роз'їдуться додому. Президент ствердив, що з восьмох пунктів, що їх він назвав у своєму листі до Булґаніна, які треба би переговорити, Булґанін погодився тільки на один-одинокий пункт, що стосується забезпеки проти загрози несподіваної атаки. „Наприклад, справа позасферичної проблеми поділу Німеччини, справи того роду, що їх ми заторкнули, — вони просто відповіли „нєт". — Коли запитали Президента, чи він не знає, кого і що мав на думці Булґанін, пишучи, що він не хоче конференції міністрів закордонних справ, бо „дехто з них є згори настороженим" — Президент відповів: „Ну, я думаю, що він певне мав на увазі Андрея Громика". Ця відповідь викликала спонтанний вибух оплесків і веселости серед близько 300 приявних журналістів.

Другою поважною закордонно-політичною справою, заторкненою на тій пресовій конференції Президента, була пропозиція большевиків (формально: поляків), щоб створити „безатомову" зону в середній Европі, яка охоплювала б Німеччину, Польщу й Чехословаччину. Президент звернув увагу, що передусім ЗДА не можуть договорюватися з Совєтами про долю країн без запиту їхньої власної згоди і думки, без їхньої участи в такій нараді. Це виразна вказівка, що в цій справі перший голос має сама Західня Німеччина, а далі інші середньо-европейські країни, включно з Італією. Президент звернув увагу на ще два моменти: що „відатомізування" такої середньо-европейської смуги було б без істотного значення у випадку війни, коли Схід і Захід мають модерну зброю, *для якої не існують такі простори*, а також на той момент, що коли Захід створив НАТО, як ґаранта своєї безпеки, то треба бути надзвичайно обережним з такими рішеннями, як послабили б оборонну силу країн НАТО. Того самого дня, в минулу середу, відбулася двогодинна нарада през. Айзенгавера і державного секретаря Доллеса з участю американського амбасадора в Москві Левеллина Томпсона.

Диктаторський режим у З'єдиненій Арабській Республіці

Каїро. — За проєктом нової конституції для З'єдиненої Арабської Республіки, що постала з об'єднання Сирії з Єгиптом, ця нова держава окреслена, як „арабська конституційна, демократична, президентська республіка". В іншому місці того конституційного проєкту говориться про ґарантовану свободу зборів, промов і преси. Однак, ці постанови — за пресовими коментарями — нагадують „найдемократичнішу у світі" совєтську конституцію, бо водночас президент Нассер дістає в новій державі необмежену диктаторську владу, а ніякий публічний виступ чи друкована стаття проти режиму — недопускальні. Нассер сам призначить уряд для нової держави та її „парлямент". Він уже заповів, що на місце теперішніх 350 членів єгипетського „парляменту" і 120 сирійського — призначить 300 єгиптян і 100 сирійців до спільного „парляменту" Арабської Республіки. Плебісцит, який відбудеться 21 ц. м., має затвердити з'єдинення двох країн. У плебісциті візьмуть участь яких 8 мільйонів виборців. Нассер призначить теж дві адміністраційні ради, як реґіональні виконні органи для Сирії і Єгипту на перехідний час, який триватиме 4 роки. Нассер сподівається, що до того часу до нової держави включиться єдина існуюча ще арабська республіка Ливан і таким чином Арабська Республіка буде суцільна: Сирія і Єгипет не мають спільних кордонів і тому їхня державна одностайність у практиці проблематична.

У СВІТІ

● **Барон Маґнус фон Бравн**, колишній міністер в уряді Веймарської Республіки між двома світовими війнами, пригадує, що його син, д-р Вернер фон Бравн, ще два роки тому перестерігав, що довкола світу кружлятиме червона зоря, випущена Москвою. Маґнус фон Бравн з гордощами говорив про свого сина, одного з головних творців американського „Дослідника". Німці накручують фільм про Вернеро фон Бравна.

● **Майк Тодд**, американський фільмовий продуцент, що з своєю дружиною, славною артисткою Єлисаветою Тейлор, провів 9 днів у Совєтах, зустрівся з Хрущовим на прийнятті в індійській амбасаді. Тодд продав для висвітлювання в СССР свій фільм „Довкола світу за 80 днів", який признано найкращим фільмом 1957 року.

● **Керівництво комсомолу** викинуло з репрезентаційної совєтської дружини копаного м'яча найпопулярнішого грача, — 20-літнього Едварда Стрельцова, за пияцтво. Ця дружина виїхала тепер на футбольні розгри до Пейпінґу — без Стрельцова.

● **Шефом імперіяльного** англійського штабу призначено генерала Франсіса Фестінґа, який в останній світовій війні прославився боями на Бірмі, де особисто командував вояками. Дотеперішній шеф штабу, маршал Джералд Темплер, скомпромітував себе у воєнній виправі проти Єгипту в осені 1956 року, коли десант в Порті Саіді „спізнився" на три дні і через те завів обрахунок англійського уряду на „бліцкріґ".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АЙЗЕНГАВЕР ХОЧЕ ФАКТІВ

Від 8 грудня минулого року, отже за тиждень перед Паризькою конференцією голів урядів 15-ох держав НАТО, коли Ніколай Булґанін настирливо домагався нової східньо-західньої зустрічі „на вершинах", ця справа стала центральною темою політиків і журналістів. Забагато в широкому світі є людей, які проповідують конечність завжди „говорити" з большевиками, коли вони цього хочуть, — забагато їх, щоб можна було не рахуватися з їх впливом і переводити в діло протилежний принцип — безпідставности, недоцільности та шкідливости будь-яких переговорів з Москвою. Таким чином, під впливом соціялістів і пацифістів, НАТО погодилось засадничо на нову конференцію „на вершинах", а під впливом своїх европейських союзників таке становище зайняв і президент Айзенгавер у своїй відповіді Булґанінові з 12 січня ц. р. Отож, як твердять коментатори, існує можливість, що така конференція відбудеться, питання головно в тому, коли, де, з якими учасниками і з яким порядком дня.

Большевики, які потребують шуму й пропаґандивної трибуни, настоювали, щоб нова зустріч голів західніх урядів з Булґаніним і Хрущовим відбулася негайно, без ніякої попередньої підготови, з таким обрахунком, що на самій конференції західні провідники, щоб не стягнути на себе закид у зірванні конференції і „миру", дозволять большевикам терроризувати їх. Президент Айзенгавер, Мекміллен і інші західні прем'єри зажадали солідної мериторичної підготови цієї зустрічі голів урядів спершу амбасадорами, а потім міністрами закордонних справ, щоб ґарантувати її успіх. Большевики дещо поступились, погодившись на попередні дипломатичні переговори, що їх має перевести у Вашингтоні новий совєтський амбасадор Меншіков, а в Москві новий американський амбасадор Левеллин Томпсон. Айзенгавер — як це виявляє його пресова конференція в середу 5-го лютого — дальше вимагає від Москви „дійсних фактів", які ґарантували б глузд і якийсь реальний вислід конференції. Москва зі свого боку не відступає від засади, що сама конференція „на вершинах" має підготовити лише ґрунт для конкретних роз'язок, а не займатися цими розв'язками. Іншими словами, мала б бути повторення, може у трохи кращому виданні, Женевська конференція „на вершинах" з 1955 року, єдиним — найсумнівнішим успіхом якої був її „співіснувальний дух".

Але й устійнити порядок денний такої конференції нелегко. Ось, наприклад, Булґанін рішуче відкидає взагалі потребу обговорювання тепер проблеми об'єднання Німеччини, яку весь Захід уважає за ключ до сякої-такої нормалізації відносин в Европі, зате пропонує обговорювати справу „відатомізування" цілої Німеччини та відкликання всіх чужих військ з німецької території, на що не погоджується в нинішніх відносинах сама Німеччина. Булґанін настоює на підписанні договору про заборону дальших експериментів з ядровою зброєю і вживання цієї зброї, але ні словечком не згадує про припинення продукції ядрового матеріялу, що є обов'язковою передумовою збоку ЗДА для такого договору. Москві залежить на тому, щоб самий денний порядок нової конференції „на вершинах" маніфестував затвердження нинішнього поділу Европи на вільний Захід і підсовєтський Схід, щоб ударити по надіях уярмлених Москвою народів на їх визволення. В західніх же столицях здають собі справу, що погодитись на „статус кво", як цього вимагає Булґанін, це значило б позбавити всю західню, зокрема американську закордонну політику її ідеологічної сторінки, — позбавити вітрила корабля того вітру, без якого він не вспілі плисти.

Джеймс Рестон звертає увагу в „Ню Йорк Таймс" на таку подробицю в останньому листі Булґаніна: є там прозорий натяк, що большевики не довіряють Дж. Ф. Доллесові і тому не хочуть конференції міністрів закордонних справ. Названий журналіст запитує: що сказали б московські диктатори, якби Айзенгавер заявив, що не має довір'я до Ґромика чи іншого Хрущова, і тому не хоче переговорів?! Цей зворот у листі Булґаніна, каже Рестон, осмішив совєтську „дипломатію" в очах закордонних амбасадорів у Вашинґтоні і закріпив персональну позицію американського державного секретаря. Але як із таким контрагентом переговорювати і як та в чому можна з ним порозумітись?!

Усі дотеперішні переговори з Москвою — це тупцювання на місці або маршування „крок вперед, два назад". Поруч з цією забавою йдуть перегони у зброєнні. Нема найменших познак, щоб нова конференція з большевиками щось змінила в цій засадничій ситуації. І тому президент Айзенгавер має рацію та є виразником загальної опінії, коли домагається від Москви „дійсних фактів" замість пропаґандивних бальонів.

„КУЛЬТУРНІ КОНТАКТИ" ЧИ ВІДКРИТТЯ ДВЕРЕЙ СОВЄТСЬКИМ АҐЕНТАМ

Підписаний 27 січня ц. р. у Вашингтоні між ЗДА й СССР „Договір про виміну в культурній, технічній і виховній ділянках" був опублікований 29 січня повністю не тільки в американських великих щоденниках, але і в совєтських офіціозах „Правда" та „Ізвєстія". Переговори в справі підписання цього договору, які тривали повних чотири місяці, — як підкреслювано в коментарях — не довели до повного порозуміння. Зокрема ж, З'єдиненим Державам не вдалося переконати Совєтський Союз у потребі припинити заглушування радіових американських передач, в яких з'ясовується американську внутрішню та зовнішню політику, і скасувати обмеження для вільного подорожування по Совєтському Союзі. З другого боку, Совєтам буцімто не повелося добитися вимаганого ними встановлення летунської пасажирської служби між обидвома країнами і ширшої виміни технічними силами.

Все ж таки, не зважаючи на ці згадані „недоліки" підписаного договору, він дає величезні користі Совєтам, які добилися у веденні своєї пропаґанди не тільки чималої досконалости, але й безсумнівних успіхів. Вже самий перелік ділянок, що в них має відбутися узгіднена згаданим договором „виміна", показує, що Москва, чи точніше очолюваний нею „міжнародний комунізм", дістає широкі можливості не тільки для переведення „культурної діяльности" в рямцях цієї виміни, але водночас і для здійснення на терені ЗДА більшости своїх підривних та шпигунських цілей. Треба пам'ятати, що підписаний у Вашингтоні договір охоплює такі ділянки, як виміна радіо- і телевізійними передачами, виміна групами спеціялістів промисловости, сільського господарства і медицини, поїздки і взаємні відвідини представників культурних, громадських, молодечих і студентських груп, взаємні відвідини делеґацій депутатів Верховного Совєту СССР та Конґресу ЗДА, спільні конференції совєтських та американських „товариств співпраці" з ОН і ЮНЕСКО, широка співпраця в ділянці кіна, виміна артистами і театральними, хоровими та хореографічними ансамблями, поїздки і відвідини учених, виміна університетськими делеґаціями, спортовцями і спортовими дружинами, сприяння розвиткові обопільного туризму, виміна виставками і виданнями. Крім того обидві сторони погодилися в засаді встановити безпосередній летунський пасажирський зв'язок між ЗДА й СССР, з тим, що переговори для реалізації цього погодження відбудуться пізніше.

Чого можуть чекати ЗДА й американці не тільки від повного, але хоч би й частинного здійснення всіх цих вимін, поїздок та взаємних відвідин — розводитися немає потреби. Уже тільки досвід з відвідинами совєтських „селян", „архітектів", „наукових" і „церковних" діячів, їхня поведінка тут і ті брехні, що їх вони виписували проти З'єдинених Держав Америки, вернувшися до Совєтського Союзу (варто прочитати хоч би спогади Мацкевіча, опубліковані російською, українською та іншими мовами в СССР, чи спогади совєтських редакторів з їхнього „обсервування" американських виборів у 1956 році!), показує, що від такої „виміни" можна чекати якнайбільшої шкоди. А що й казати, коли на Америку гряне ціла повінь совєтських „спеціялістів" і „артистів" у шпигунському та підривному ремеслі. Ще не засохла друкарська фарба на повідомленнях про підписання договору, а вже американські газети рекламують із захопленням приїзд 100-членної групи „танцюристів" Мойсеєвої і 200-членного ансамблю „співаків і танцюристів" Совєтської Армії і т. д.

Відрадним явищем є те, що серед широких кіл американського громадянства вже існує зрозуміння небезпеки якою загрожує „культурна виміна" із Совєтами. З цього погляду дуже характеристичний виступ колишнього головного дорадника Сенатської Комісії для внутрішньої безпеки, Роберта Морриса, який на одному із прийнять в Ню Йорку ствердив, що досі у „вимінних" взаєминах із Совєтами З'єдинені Держави Америки програвали завжди „останню сорочку". Діялося це тому, що Совєти „нашпиковували" кожну із делеґацій дослівно десятками аґентів, які приїздили до ЗДА під виглядом священиків, фармерів, спортовців чи науковців. Ствердивши це, Морріс перестеріг, що кожна делеґація з Совєтського Союзу є прикривкою для шпигунів та аґентів, комівояжерів совєтського деспотизму. Завданням цих аґентів є не тільки вести шпигунську та підривну роботу у ЗДА, але й пильнувати, щоб не „вибирали свободи" справжні совєтські мистці і науковці, що їх присилають Совєти „на показ" чи „для покраси". Запротестували дуже гостро також і жиди, зокрема, провід спілки жидівських робітників (що є членом АФЛ-КІО), заявляючи, що перед тим, як погоджуватися на „культурну виміну", треба зажадати вияснення в справі екстермінації жидівської культури в Совєтському Союзі. Виступили з рішучими протестами й інші американські організації.

В загальному треба ствердити, що, як і в багатьох інших випадках, Совєти розуміють під „культурною виміною" зовсім не те, що розуміють американці чи взагалі люди західнього світу. Ще треба пам'ятати, що совєтські установи не мають нічого спільного із західніми. Совєтський Верховний Совєт не є ніяким парляментом, совєтські Академії Наук є партійними прибудівками, совєтські „культурні імпрези" є офіційними пропаґандивними акціями і кампаніями, які нічого спільного ні з мистецтвом, ні з вільною творчістю чи хоч би й спортом не мають. І взагалі, якщо йде про совєтський „обмін", то він дуже часто обертається у звичайний обман.

Юрій Студинський

ПОЛІТИЧНА ГІПНОЗА

Політична проблема об'єднання німецьких земель, тобто прилучення т. зв. східньої совєтської зони до Західньої Німеччини, ввійшла, дозволимо собі сказати, до клінічно-патологічного сектора. Нема ні одного німецького політика, який мав би змогу чи пак духову силу, подати реальний плян, як би до цієї мети дійти. Але нема також ні одної німецької партії, яка б не поставила справу об'єднання на перше місце в своїй програмі. Останній політичний бій, що відбувся в зв'язку з дискусією над закордонною політикою Німеччини, був саме віддзеркаленням цього.

Аденауер має двох завзятих противників, які були колись міністрами в його уряді: колишнього міністра юстиції Делера, члена партії вільних німецьких демократів, та колишнього міністра внутрішніх справ, евангелицького теолога Гайнемана, що перейшов від християнських суспільників у ряди німецької соціял-демократії. Ці два політики огірчені на німецького канцлера за те, що він, як кажуть в Німеччині, зломив їхню політичну кар'єру. Саме під час парляментарних дебат вони закинули „старому панові" (дер альте Герр), що він постійно саботує питання об'єднання німецьких земель. Німецький канцлер сидів непорушно, не відзиваючись ні одним словом, але через кілька днів після того звернувся до німецького народу через радіо. Він сказав, між іншим, що не відповів у парляменті на закиди Делера і Гайнемана тільки тому, що зміст їхніх промов не був гідний бундестаґу. Всі рішення німецького парляменту щодо об'єднання східньої зони були однодушні. Німецький уряд ніколи не міг погодитися на те, щоб у цілій Німеччині були зліквідовані на домагання СССР всі політичні партії, і щоб евентуальне голосування цілого німецького народу щодо об'єднання було переведене без міжнародної контролі. Щодо цього однозгідні були всі політичні німецькі партії. Отже, уряд — запевняв канцлер — тільки виконав волю німецького парляменту.

Несподівано на допомогу німецькому канцлерові прийшов ніхто інший, як сам Нікіта Хрущов, який в Мінську, столиці Білоруси, заявив, що уряд СССР ніколи не погоджувався на так звані демократичні вільні вибори (в „стилі Аденауера"), і що справа об'єднання Німеччини є суттєво-внутрішньою німецькою проблемою, тобто бонський уряд має ввійти в прямі переговори з урядом в Панков, що, як відомо, є експозитурою Кремлю в східній зоні Німеччини.

Німецький народ, якщо його думку висловлює німецька преса, назвав цю заяву Хрущова „холодним душем" на розпалені голови німецьких політиків.

Коли ви говорите з якимсь німецьким політиком, без різниці партії, до якої він належить, то маєте враження, що між заявами політичних партій у парляменті і реальним підходом до справи в приватних розмовах існує якийсь парадокс. Большевики добре знають, що голосування в східній зоні випало б на користь Західньої Німеччини. Тоді ціла Німеччина опинилася б у політичній сфері західніх демократій. Цього Москва не може дозволити. А далі, большевицька політична верхівка дуже добре здає собі справу з того, що рух волі, який постав би тоді в німецьких областях, які є сьогодні під їхньою окупацією, перенісся б на сусідні сателітні країни, які теж зажадали б закінчення окупації та вільного вибору національних урядів.

Отже, справа об'єднання Німеччини є покищо нереальною. Про це знає кожний, і то навіть пересічний німецький політик. Але в Німеччині є ще й друга проблема, а саме — повернення земель, втрачених по другій світовій війні. Ми були свідками дуже живої дискусії між німецькими політиками, і в залі були присутні також представники східньої зони, які стоять за урядом Аденауера. Хоча засідання було довірочне, все таки не подавано їх прізвищ. Вони запевняли слухачів, що східня зона бажає якнайскоршого об'єднання із Західньою Німеччиною і тому вони вважають, що так часто підкреслюване домагання повороту втрачених земель тільки ускладнює справу східньої зони. Зате всі представники так зв. „ляндманншафтів" із Судетів, Помор'я і Шлезьку якнайгостріше виступали проти таких тез, і саме представники цих „ляндманншафтів" в ноті до бонського уряду та в листі до німецького парляменту якнайгостріше вимагали, щоб німецький уряд не нав'язував дипломатичних взаємин з Польщею, бо тим самим він признав би колишні німецькі землі за польські. Німецька публічна думка дуже вразлива на це питання, і останнє ватиканське звідомлення про церковну управу нових польських дієцезій на Помор'ї і в Шлезьку, в якому подано назви міст в польській термінології, були предметом дипломатичних переговорів між німецьким амбасадором при Ватикані і Папською Державною Канцелярією.

Надзвичайно цікавою подією є те, що канцлер Аденауер, відкидаючи плян польського міністра Рапацького про створення вільної від атомових зброєнь европейської зони, покликався на опінію не тільки міністерства закордонних справ, але й німецьких генералів. Тут німецька опозиція закинула канцлерові, що він проти волі парляменту створив у практиці новий німецький генеральний штаб. Зрештою, відхилюючи плян Рапацького, Аденауер мав сильний арґумент, а саме, що тяжко собі уявити, щоб якийсь міністер сателітної держави міг висунути свій власний плян без дозволу Москви.

Весь цей комплекс справ виглядає радше як політична гістерія. Німецький громадянин — практична людина, і він починає не розуміти, чому стільки крику за справу, якої німці власними силами не можуть розв'язати.

Любомир О. Ортинський

„ТІЛЬКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА"

— Мадам Марія Консейсон де Коста Невес просить передати вам, що чекає вас завтра о третій годині в готелі „Вікторія". Вона вправді вже спакована і зараз же після розмови з вами від'їжджає на летовище, але для українського журналіста ще буде мати час. Просила мене сказати вам: тільки для українського журналіста.

Таку малощо не любовну заяву до моїх національних барв передала мені телефоном миленьким голосом і, неначе на віддаль променюючи, американська секретарка бразилійської посолки де Коста Невес, що в місяці січні оглядала, на запрошення державного департаменту ЗДА, країну і народ від Атлантику до Пацифіку.

Про новий набуток чужинецької екіпи приятелів України писав у „Свободі" з 2 листопада 1957 р. проф. Є. Онацький; в суперлятивах згадував про паню Марію мій приятель з Бразилії, отже після такого авізо годі було не скористатись з нагоди її перебування в метрополії і не спробувати відшукати й поговорити з достойною гостею. І не буду приховувати, що її чемностевий реверанс у сторону моєї національної приналежности був для мене приємнішим, ніж перемішування „юкрейнієнс" з „гунґеріенс" (фрапуюча схожість), що їх „нашим за границею", включно зі мною, доводилось деколи переживати.

Власниця римського профілю і великих, мудрих чорних очей, політичний темперамент якої ви відкриваєте зараз же після обміну з нею першими реченнями, цікава для нас тим, що, відбувши на запрошення уряду СССР офіційну поїздку по Совєтському Союзі і побувавши на московському фестивалі молоді влітку минулого року, вона повернулась звідтам ще рішучішим противником большевизму, ніж була перед тим, нав'язала тісний контакт з українцями в Бразилії і вже виголосила кілька промов у Сант Павльо, присвячених українській визвольній справі.

„З нуждою я мала змогу запізнатись — оповідає вона — бувши директором бразилійського Червоного Хреста, а ще перед тим працюючи як професійний журналіст і довголітній кореспондент щоденника „Ультіма (Г)ора". Я дуже цікавилась також долею хворих на лепру, вела в цій справі спеціяльну, успішну кампанію і може саме через те вийшла від Робітничої партії послом до парляменту. Але стільки нужди і горя, смутку і страху, скільки малюються в очах жителів Совєтського Союзу, я ще ніколи й ніде не бачила."

Властне про ці свої враження і про те, як членів бразилійської офіційної делеґації „няньчили" товариші з Громикового міністерства (прохання дозволити відвідати Україну збули в Москві викрутом, — далека дорога, злі шляхи) оповідала пані Марія на своєму першому вічі після повороту, що відбулось 3 вересня 1957 р. в її місті Сан Павльо. „Правду сказавши, я навіть не сподівалась такої реакції, яку викликала моя промова: місцеві українці мене засипали листами й подяками за вірне з'ясування положення в СССР, до мене приходили делеґації українських жінок; зі сльозами в очах дякував мені за слова правди мій італійський шофер, що під час другої світової війни попав був до совєтського полону і щойно в п'ятдесятих роках вирвався з большевицького пекла". Але, як продовжує пані Марія, крім цієї була ще й інша реакція. Були легкі погрози і пригадка, що незадовго відбудуться вибори, а комуністичні впливи, не зважаючи на офіційну заборону компартії в Бразилії, немалі. До речі, не всі колеґи пані де Коста Невес знайшли цивільну відвагу протиставитись тим погрозам.

Мені цікаво устійнити, відколи датується знайомство моєї співрозмовниці з Україною і українською справою; що стимулювало її активізуватись на користь нашої визвольної боротьби; які її враження від українців, що живуть в її країні. Ставлю ряд цих питань, і, ще поки перекладачка докінчує їх переклад, чую рішучі відповіді-вияснення: „Перед моєю подорожжю до СССР я мала тільки найзагальніше уявлення про українців. Я знала, що така національна група існує в Бразилії, але не уявляла, велика чи мала країна їх походження. І якось цілком не звертала уваги на політичне значення українського питання в комплексі протикомуністичної боротьби. Я, наприклад, не мала поняття, що серед маршалів і генералів СССР є багато українців, а значить це — поважний сеґмент у країні. Не знала також подивугідної впертости української нації в боротьбі проти російського імперіялізму і большевицького режиму. Про все це я довідалась від українських знайомих у Бразилії, їхні слова підтвердили мені мої бразилійські компетентні в цих справах приятелі, і я зробила з цього всього логічні висновки.

В телефонічному домовленні з секретаркою було устійнено, що з уваги на виїзд пані де Коста Невес, наша розмова триватиме не довше як двадцять хвилин. Тим часом, після півгодинної розмови ствердивши, що щойно абсольвували вступ, ми на пропозицію пані Марії, перейшли до „речі властивої". Вона протягнулась ще добрих шістдесят хвилин. Пані Марія захоплена українською колонією в С. Павльо, антикомуністичною настановою наших людей і ще довго пам'ятатиме сердечне прощання, влаштоване їй перед відлетом до ЗДА Союзом Українок. Вона вже заанґажувалась до кількох інтерпеляційних акцій по лінії українських прохань і плянує розвинути ширшу діяльність інформаційно-політичного характеру, в якій український приклад буде одним з її головних арґументів. Але вона має також деякі критичні завваги на адресу української громади в Бразилії. „Бачите, каже вона, трагедією цих людей є те, що вони, живучи замкнено в своєму колі, мають відносно дуже малий контакт з бразилійським політичним життям і тому мало можуть на нього впливати". Моя заввага, що „апатрідам", які з голими руками приїжджають до Бразилії чи якої іншої чужої країни, не так то вже легко попасти в товариські кола і впливати на громадську думку країни, змушує її на хвилину застановитись, щоб потім признати мені слушність. Погодилась вона зі мною й тоді, коли я докинув, що в теперішній ситуації шукати і знаходити себе мусять обидві сторони, і що куди кращі можливості для того мають місцеві уродженці, автохтони.

Дискретна, але й рішуча заввага секретарки-перекладачки, що коли „сеньйора" хоче завтра снідати в Ріо де Жанейро — найвищий час кінчати розмову, відкликає нас від уявної ґенштаблерської „піскової скрині" вправ, і ми прощаємось.

Олексій Воронин

У КИЄВІ СОРОК РОКІВ ТОМУ

(4)

Не можна ще проминути мовчанкою одного факту, який був не малозначучим стимулом у підготуванні цілковитої незалежности України. На чолі фракції соціял-самостійників у Центральній Раді довгий час стояв непохитний самостійник-незалежник Микола Міхновський. Це він 1899 року, на святкуванні ювілею Котляревського в Полтаві, виголосив свою славетну промову „Самостійна Україна", ставши, таким чином, піонером самостійницького руху на Україні. Про нього один із тодішніх діячів С. М. Шемет писав у статті, видрукованій у „Хліборобській Україні", кн. 5, стор. 21-22:

„У Міхновського вже в червні 1917 року постає плян проголосити державну самостійність України, спираючись на сили Богданівського полку. При тодішнім безвладті ця думка не була фантастичною. Було вирішено повести полк пароплавами на Шевченкову могилу і там, на цій святій для всякого свідомого українця землі, проголосити самостійність Української Держави. На командира полку запросили полковника Юрія Капкана (того самого, що потім командував парадою під час проголошення III Універсалу). Міхновський узяв від Капкана урочисту присягу на вірність самостійній Україні і на виконання цілого того пляну проголошення самостійности. Але Капкан ... присягу свою зламав. Плян проголошення державної самостійности України, таким чином, упав".

Отже, і в складі самої Центральної Ради, виходить, були сили, які штовхали її на шлях швидкого проголошення самостійности й незалежности, і в цьому — безперечна заслуга Миколи Міхновського, хоч він і примушений був, після розкриття його пляну, зрезиґнувати з Центральної Ради і, як офіцер, був посланий на Румунський фронт. Трагічно загинув, наклавши на себе руку в Києві 3-го травня 1924 року, тільки-що випущений з казематів ГПУ, чи тоді ще Чеки і попереджений про готування нового арештування його.

Зараз після схвалення й проголошення IV Універсалу Центральна Рада гарячково взялася до виконання численних приписів Універсалу. Уже в засіданні 29-го січня обговорювано закон про земельну реформу, за тим — законопроєкт про запровадження восьмигодинного робочого дня на підприємствах, про скасування смертної кари на Україні, наново інструктовано українську делеґацію на Берестейській конференції в справі укладення миру з центральними державами, на черзі були невідкладні справи про впорядкування фінансів, про випуск власної валюти, про налагодження транспорту і — війна з большевицькою Московщиною.

Але вже в день першого засідання Центральної Ради після проголошення IV Універсалу над будинком Ради й над усім Києвом почали вибухати набої большевицької артилерії з-за Дніпра. Вже 28-го січня червоні загони стали під мурами Києва за Дніпром і почали шалений безладний обстріл нашої столиці. На товарову стацію продерся червоний бронепотяг і обстрілював київські житлові будинки з другого боку. Керівництво тими загонами москалі доручили синові славетного письменника Михайла Коцюбинського — Юрієві, збольшевиченому ренеґатові українського народу, щоб показати, що ось, мовляв, українці власними руками поборюють „буржуазну" Центральну Раду.

І далі події пішли, як на фільмовій стрічці: повстання большевиків у самому Києві й захоплення ними важливої фортеці — Арсеналу на Печерську, захоплення й відрізання від решти міста Подолу і вуличні бої з оборонцями Києва.

3-4 лютого Арсенал відбито і очищено від заколотників Поділ. 9-го лютого до Києва вдерся Муравйов із великою ордою розгнузданого, дикого п'яного війська і вимордував у Києві — за різними джерелами — від трьох до п'яти тисяч самого цивільного населення. Такої дикої масакри, як пишуть історики, Київ не знав ще від часів нападу на нього татарського хана Батия. 8-го й 9-го лютого решта оборонців Києва, — в числі, за одними джерелами трьох тисяч, а за іншими шістьох тисяч вояків, — разом із урядом і Центральною Радою залишили Київ, переїхавши до Житомиру. Там Центральна Рада продовжувала свою творчу, конструктивну роботу для встановлення ладу і відбудови державного життя. 19-го лютого Муравйов утворив у Києві Совєт робочих і солдатських депутатів, що перебрав владу над сторозтерзаною нашою столицею, а Центральна Рада звернулась до цивілізованого світу з трагічною відозвою-скаргою на звірства і насильства червоного окупанта над молодою Республікою. Те звернення лишилося гласом вопіющого в пустині.

Потім прийшло очищення Києва, а поволі й усієї України, силами Українського Січового Стрілецтва, Вільного Козацтва та вишколених Союзом Визволення України в німецьких і австрійських таборах полонених сіро- і синьо-жупанних дивізій, за підтримкою німецького війська, запрошеного Центральною Радою, після мирового договору з центральними державами, для допомоги в боротьбі проти червоної комуністичної навали. Український уряд повернувся до Києва.

На цьому сухий перелік подій безпосередньо після проголошення IV Універсалу можна було б закінчити. Але тому, що майже за кожною тією подією криється безліч високодраматичних моментів, багато з яких не потрапило й не потрапить до історії, я дозволю собі переказати особисті спостереження, враження і переживання з тих незабутніх днів.

*

Повернувшися з австрійського полону восени 1917-го року, я потрапив до Києва саме вчасно, щоб на власні очі бачити свято проголошення II Універсалу. Вчився я на кооперативних курсах Земельного Секретаріяту Центральної Ради для підготови інструкторів кооперації. Курси містилися на Столипінській 55, у будинку Високих Жіночих курсів. Працював у видавництві Всеукраїнського кооперативного центру — Дніпросоюзі — контори його, разом із величезними складами продовольства, знаходились на Подолі, проти Житнього базару. Жив на Воздвиженському спуску, що провадив з Подолу до Старого міста, по дорозі впираючись у Андріївський спуск. Збіг цих двох спусків творив дуже вигідний стратегічний пункт для того, хто хотів би в бою панувати над Подолом. З цього і скористалися большевицькі ворохобники, замкнувши перехрестя тих двох спусків, і весь час були господарями всього Подолу, поки їх не збило з того пункту Січове Стрілецтво.

(Далі буде)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 20-ти мільйонового майна організації!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Трентон, Н. Дж.

Хроніка нашої громади.

Вже багато води проплило в річці Делаварі, з того часу, як в „Свободі" друкувалися вісті з столиці стейту Ню Джерзі — Трентону. Дехто із постійних читачів і прихильників „Свободи" ставить зовсім слушні питання: „Як це, в нас вже таки нічого такого не діється, що не заслужило б бодай на коротку згадку на сторінках цього українського щоденника? Адже ж і ми хотіли б, щоб і про наше життя була згадка на сторінках „Свободи", цього пресового органу, що, чи це кому подобається чи ні, є найбільше почитний серед українців". Дати відповідь на ці слушні зрештою домагання читачів і приятелів „Свободи" — нелегко. Зрештою це питання спрямовуємо на адресу Редакції щоденника. — Та заки Редакція „Свободи" поставиться до цієї важливої ділянки інформації широких кругів читачів про те, що діється на місцях, лататиме цю прогалину як досі, як вміємо та як це, на наш спосіб думання, є доцільно. А за Вами, Дорогі коннаціоналі-співмешканці Трентону — право на критику.

Відділ УККА: Завдяки декільком, по громадськи вихованим громадянам діяльність Відділу Українського Конґресового Комітету в Трентоні впродовж останнього року розгорталася у всіх напрямках. Екзекутива Відділу, яку очолює інж. Дмитро Кузик, як голова, провела низку праць в напрямі оздоровлення відносин на терені Трентону українських громадських і політичних організацій і вдалося їй сконсолідувати під спільним патронатом УККА всю діяльність тих організацій, що стоять на позиціях української незалежницької політики. Виявом цієї праці було минулорічне спільне Святкування 39 Роковин Листопадового Зриву, пожвавлення збірки на УНФонд та спільна дія з іншими установами в напрямі заснування в Трентоні одної для всієї молоді шкільного віку Рідної Школи, зорганізування Ощадн остевої Каси і зусилля відносно побудови, чи пак купівлі спільного для всіх установ „Народного Дому", відсутність якого в Трентоні дається дошкульно відчувати. Із установ, що співпрацюють із Відділом УККА, заслуговує на вирізнення:

СУА — 11 Відділ ім. Кн. Ольги, якого невтомною і діяльною головою являється п. Людмила Сердюк, кол. артистка львівського театру. Відділ має 41 члена, а праця Відділу скоординована в напрямі допомоги українським дітям - залишенцям в Німеччині, куди Відділ кожного місяця вже від п'яти років висилає постійну допомогу в висоті по 10 дол. (Шенґав, Німеччина), а з нагоди минулорічних Великодніх і Різдв'яних Свят вислано туди окремо по 20 дол. та одягові й харчеві пакунки, для дітей та їхніх батьків. Незалежно від того Відділ допомагає українським інвалідам (через ЗУАДК), піклується хворими і немічними громадянами на терені Трентону, відвідуючи хворих по шпиталях та влаштовуючи для них матеріяльні збірки серед місцевого громадянства. На культурно-освітньому секторі Відділ проявляє свою діяльність співпрацею з Відділом УККА, влаштовуючи також власні імпрези (Свято Жінки - Героїні, Свято в честь Кн. Ольги) та беручи участь у спільних імпрезах інших установ. Під час Різдвяних Свят члени Відділу колядували на Залишенців.

МСУ — це ініціяли „Матірного Союзу Українок", що ще донедавна проявляв на терені Трентону чималу діяльність, конкуруючи у своїх діях із Відділом СУА. Як зачуваємо Відділ МСУ — перестав існувати як самостійна установа, ліквідуючи свої аґенди. Виходить з того, що члени МСУ, яких було доволі багато, не повинні мати тепер жадних перепон в тому, щоб включитися в діяльність СУА. Така дія була б прийнята усім організованим громадянством нашого міста з великим апльовзом і признанням. Тоді б діяльність Відділу СУА на тому скористала, а наші пані доказали б таким чином свою громадську зрілість та патріотичне вироблення. Віримо, що так станеться і вже в найближчому часі матимемо спроможність звітувати про цю подію.

Організація Української Молоді „Пласт" — станиця в Трентоні, це одна із найстарших, діючих на терені нашого міста, установа. Її Провід діє згідно з приписами статуту. Станиця має 58 членів, в тому 30 дівчат і 28 хлопців. Продовж ділового року Станиця влаштувала ряд пластових і громадських імпрез. Її члени брали участь у всіх святкуваннях як прогульки, Свято Весни в Черчі, Миколаївське Свято, Листопадовий Апель, Андріївський Вечір, Коляда, тощо. „Миколаївське Свято" влаштоване спільно з осередком „СУМА", було солідно підготоване пл. сен. Анною Бойцун і сумівцем Олексою Плішуком та дало вдоволення чисельній публіці з-поміж старшого і наймолодшого громадянства, а Святий Миколай щедро обдарував усіх дітей подарками. Намалював декорації для Вистави та головну ролю у ній відограв п. Петро Плис. Члени Станиці брали участь в Ювілейній Пластовій Зустрічі в м. році в Канаді, де на окремій Пластовій Виставці виставлений був експонат „Кубанський Хутір", виготовлений пластунками за вказівками професора Олекси Шавлача, що приніс гуртковi „Калина" заслужене вирізнення у формі 2-гої нагороди. 12 членів Станиці взяло участь в мин. річних пластових таборах, а пл. розвідчиця Ірина Ковшевич за свою пластову працю дістала пластове відзначення. При Станиці існує „Самодіяльний Літературний Гурток", який займається влаштовуванням сходин. Поодинокі члени Станиці (Люба Турчин, Христя Ковшевич, Юрко Госвич) брали участь у минулорічних громадських святкуваннях, виступаючи як піяністи, скрипалі та декляматори. — Під час цьогорічних Свят члени Станиці колядували на пластові і громадські цілі.

Український Музичний Інститут, Відділ в Трентоні, проявляє свою діяльність в напрямі вишколювання української молоді на полі музики. Інститут має дві кляси: фортепіянову і скрипкову. Керівником Відділу є мґр. Ярослав Лабка.

Музична Школа д-ра Антона Рудницького тішиться чималою фреквенцією української молоді, яка одержує музичне знання з обсягу кляси фортепіяну (д-р А. Рудницький) і кляси скрипки (проф. Дарія Кузик).

Пані Ірина Свістель — це співмешканка Трентону, що не тільки відзначається милою поверховністю й багатою товариською культурою, але її „золоті руки" вміють майструвати таку чудову кераміку, що вже й американські мистецькі круги зацікавилися її працями та в нагороду за те відзначили її кераміку на американських виставках першими нагородами. Пані Ірина не „продукує" свої мистецькі речі на збут, тому й мистецька вартість її глечиків, колачиків, фляКончиків, стилізованих настільних ламп, цукорчок, тарілок і т. д. під кожним оглядом перевищує подібні вироби, що останнім часом заливають наші крамниці. Все ж таки частину своїх праць пані Ірина передає для вистави і виключної частинної перепродажі українській крамниці „Віра" — (Трентон, 979 С. Брод ст.), якої власниками є пп. Марія і Любомир Лампіки.

Микола Догоденко — це молодий, симпатичний і підприємчивий полтавчанин, що серед нових імігрантів завдяки своїй наполегливій праці і пильности добився до власного будівельного підприємства, збагачуючи таким чином чималий вже круг купців, промисловців та будівельників нашого міста.

Д-р Теодозій Крупа — відомий пластовий, абсенівський та громадський діяч, перенісся з Ньюарку до Трентону та працює лікарем в психіятричному шпиталі „Стейт Госпітал". Нового лікаря—громадянина вітаємо та на новому місці поселення бажаємо якнайкращих успіхів.

Тратимо позиції. — Вміємо не лише з великим трудом і посвятою здобувати собі зв'язки з американським світом, але з неменшою недбайливістю вміємо їх затрачувати. Декілька років під ряд, завдяки діяльности Відділу Матірного Союзу Українок під час хожнорічних стейтових ярмарків (Стейт Фер" в Трентоні, в одному із репрезентативних павільйонів пишалася „Українська Мистецька Вистава". Останнього року цієї Виставки там не було. Очевидно з великою втратою для пропаґанди нашої справи! Те саме можна сказати на марґінесі щорічних різдв'яно-святочних передач українською мовою в рямках — „паблік сервіс" на одній із передових радіостацій Трентону. Колись, такі передачі передавалися з великою користю для нас самих, а в них участь брали наші душпастирі з різдвяно-святочними побажаннями, колядками у виконанні хору та з відповідними коментарями — поясненнями про українські різдвяні святкування американськими спікерами. Вже другий рік проходить, як в навечеря нашого Різд. Христового з цієї радіостанції гомонить тільки російська мова, а американською мовою передаються коментарі про — Рашен Крістмас... Вправді цю прогалину від двох років заповнює приватне підприємство — радіомовлення пп. Самокішинів, але це в ніякій мірі не оправдує нас. Існує серед американців гарний звичай проголошувати оповістки про церковне життя на сторінках американської преси. Такі оголошення в місцевій трентонській пресі (два щоденники і один тижневик) редакції містять безкоштовно. З того гарного і корисного звичаю не вповні ми користаємо. Те саме відноситься до громадських святкувань, звітів з діяльности наших установ, осягів приватних осіб тощо. В цьому напрямі час вилізти з нашого вузького ґетта. Це нічого не коштує, а малий труд вложений в те діло, дасть неабиякі користі для нас усіх. Чудове поле до попису мають тут наші студенти, пластова і сумівська молодь та наші церковні проводи.

Коляда цього року за „традицією" проводилась в нашому місті різними установами на найрізнородніші цілі. Чи не пора було б центральним нашим установам покласти край цьому дивовижному звичаєві „колядувати" на все можливе, тільки не на те, що доцільне та що найбільш потрібне?

Микола Лівицький — голова Виконавчого Органу і керівник зовнішніх справ УНРади, побував в нашому місті в неділю 22 грудня м. р. та в півторагодинній доповіді подав численній публіці в залі Української Православної Громади при Церкві св. Юрія Переможця, інформацію про політичне положення в світі, зокрема на Рідних Землях та справи пов'язані з діяльністю УНРади.

День Української Незалежности. — В приявності 17-ти членної української делеґації, в вівторок, ґубернатор стейту Ню Джерзі Роберт Б. Майнер підсав проклямацію „Дня Української Незалежности", про що вже була вістка в „Свободі". Подібна делеґація, зложена з представників місцевого громадянства відвідала мейора міста Трентону Д. Коноллі і в дні 22-го січня український прапор мав також на Сіті Гол.

Юко.

Сейнт Пол, Міни.

Відзначено 70-ліття проф. Олександра Неприцького-Грановського.

Українське громадянство Твінсіті (Ст. Полу і Міннеаполісу) відзначило 7-го грудня 1957 року 70-ліття проф. Олександра Неприцького - Грановського, а заразом 50-ліття літературної і 40-ліття його наукової праці.

Від 27-ми літ місто Ст. Пол є сталим місцем замешкання Ювілята, а Міннесотський університет є постійним місцем його фахової праці. Мабуть мало є таких українців в Америці, що не чули б імені проф. Грановського.

Грановський відомий як високої кляси науковець, рухливий український громадський і політичний діяч, а також і як поет.

Широко відомий є проф. Грановський серед нових імігрантів після останньої світової війни. Він був одним із перших, який вів широку пропаґанду серед американського громадянства, щоб прийти з допомогою переселенцям. Він сам здобув кілька сотень ашурансів та був в Европі, де відвідував українські табори та підшукував фахівців потрібних для тих ашурансів. Не одна родина завдячує йому свій побут тут в Америці і не одна особа завдячує працю, яку невтомний професор їй підшукав. Тому не диво, що коли наближався час його 70-ліття українські організації й громадяни по всій Америці, а зокрема в місті його сталого замешкання, почали думати над його ювілеєм. І так в Ст. Пол-Міннеаполісі створився Ювілейний Комітет, зложений з представників різних організацій, який виділив із себе 6-членний Діловий Комітет з д-ром М. як головою, п. М. Дербушем секретарем, п. Ст. Коцюбою скарбником і п-ні Д. Янович, д-ром М. Гайдаком і п. М. Амброзяком — членами.

7-го грудня у великій залі УМКА в Ст. Полі зійшлося громадянство Ст. Полу і Міннеаполісу на ювілейний бенкет. Позаду головного стола гарний портрет Ювілята, роботи Степана Луцика. Дальші декорації і квіти уложені вмілою рукою мистця М. Анастазієвського. 150 осіб засіло за багато накриті столи, які поповнилися ще пізніше тридцяткою дітей в українських народних строях. Перше слово забрав голова Ювілейного Комітету д-р Е. М. Він вітав Ювілята, його Дружину й присутніх та просив на господаря вечора відомого громадського діяча п. Степана Коцюбу.

Молитва о. протосрея М. Антохія дала початок неофіційній частині. Під кінець цієї частини тостмайстер просив до слова промовців. Виголошено такі промови: інж. Іван Янович говорив про життя, політичну і громадську діяльність Ювілята, п. М. Дербуш змалював творчість проф. Грановського як поета, а проф. д-р Гайдак з'ясував його наукові досягнення.

Проф. Грановський, займаючися науковою працею і громадською та політичною ділянками, ніколи не забував за свою громаду і парафію, довкола якої в самих початках крутилося все українське громадське життя. Зокрема багато часу присвячував професор молоді, якій давав потрібні вказівки про мову, історію, звичаї і ношу. Під час бенкету з'явилися на сцені діти в народних строях та відтанцювали кілька народних танків. Для Ювілята була це мила несподіванка, бо дітвора й її батьки пригадали йому його давну піонерську роботу.

В програму вечора входили декламації. Рецитували вірші Грановського дві декляматорки: п. Е. Коцюбова й відома у Львові рецитаторка — п. Е. Грещакова.

Заавансований час не дозволив на прочитання всіх писемних привітів. Були привіти від Митрополита Йоана і Митрополита Іляріона, від ректора Міннесотського Університету, від НТШ і УВАН, від центральних і місцевих українських організацій, від американських і українських професорів університету та від поодиноких осіб. У великому числі вітали професора його давні учні, які сьогодні займають визначні становища. Американці вітали Ювілята як визначного науковця, що не тільки причинився до розвитку науки, але і допоміг фармерам в боротьбі проти рослинних шкідників. Українські інституції й громадяни вітали професора як великого українського громадянина, науковця високої кляси і поета.

Після привітів на закінчення трос дітей (Оля Остапчук, Петрусь Каркоць і Юрчик Каркоць) передали Ювілятові велику китицю троянд, а п-ні Д. Янович з головою Ювілейного Комітету д-ром Е. М. і п. М. Амброзяком пропам'ятну книгу і подарунок у формі чека на видання споминів.

Ювілят зі зворушенням приняв квіти, пропам'ятну книгу і подарок. Сердечними словами подякував за улаштування такого гарного вечора. Ніколи нічого в житті своїм не робив для подяки, признання, чи слави. Вибравши собі професію вчителя, дуже багато перебував з молоддю. Молодість його учнів поривала його й додавала сили до дальшої праці. Віддаючися своїй науковій праці, ніколи не забував за рідний край. Під враженням козацьких могил з Кременеччини і козаків-героїв, хотів у цілому своєму житті своєю працею принести користь своїй батьківщині. У вільних хвилинах, для відпочинку, писав вірші. Сьогодні має 70 літ за собою, але духом чується молодий і не думає спочивати, хоче далі працювати. Хоче закінчити свої наукові досліди та хоче бути корисним батьківщині і своїм землякам. Мав би більшу надію на краще будуче, якщо б всі українці знайшли спільну дорогу до єдности.

І. Я.

Нюарк, Н. Дж.

Різдв'ана Ялинка в Т-ві „Чорноморська Січ"

Заходами нововибраної Управи Т-ва „Чорноморська Січ" в Нюарку, Ню Джерзі, з великим вкладом праці Спортової Секції при згаданому Т-ві, — улаштовано для членів в дні 18 січня 1958 р., у власному домі, традиційно-різдв'яне свято, п. н. — „Різдв'яна Ялинка" з метою відновлювання в неукраїнському оточенні, далеко від рідної поневоленої батьківщини, прекрасних традицій, пов'язаних із приходом Спасителя на землю, якими український народ дорожить, як однією із основних підстав життя людини, а за які безупину бореться. Свято, — дбайливо приготоване, проходило за усталеним програмою порядком, при подачі чисто традиційно українських різдв'яних страв, до речі, підготованих фаховими силами та з ялинкою, сіном на столах прикритих обрусами, горіючими свічками та „дідухом". Теплими, гей би батьківськими словами, нововибраний голова Т-ва п. Маріян Кормило привітав на вступі численно зібраних членів, побажав усім, які в той момент наче під дотиком якогось чародійного інстинкту злились в одну велику родину, — правдивого щастя, та закликав перенестись думками під дорогі, скромні стріхи на рідних землях, на яких страждаючі наші близькі серцю родини по розлуці зі своїми найдорожчими, не мають зараз змоги радуватися теплом родинного щастя, та любуватись ясними променями свят-вечірної зірки. Святочною молитвою, довголітній, заслужений член Т-ва, а заразом один із найстарших віком серед присутніх п. Іван Тарнавський, офіційно відкрив це свято, а головний аранжер п. дир. Коновів покликав до виголошення святочної промови запрошеного гостя, громадського діяча ред. Качмара, який на вступі підчеркнув великі заслуги та працю наших батьків, які, оселюючись тому 40 чи більше літ на американській землі, доказали великих діл. Він же у своїй святочній промові, порівняв змагання українського народу за велику Божу Правду, до отих неустрашимих відвічних борців, які своєю невгнутістю та подиву-гідним геройством — створили безсмертну Леґенду Лицарів Величі і Слави. І хоч як, — казав промовець, — відвічний ворог старається найжорстокішими засобами знищити отой лицарський нарід, який посідає, — як це характеризує різдвяний символ „дідух", одну з найбагатших земель світу, — намагання його даремні! Український народ, народ історичних, неустрашимих борців і безсмертних Героїв так довго не спиниться у своїй святій боротьбі, поки світло Волі не засіяє над його вільною, рідною землею! З черги англійською мовою з'ясував значення українського різдв'яного „свят-вечора", член Контр. Ком. п. Володимир Воднар. По промовах голова Т-ва поділився із великою Родиною традиційною „кутею", а мистецький хор „Трембіта" (Нюарк) під дириґентурою м-ра Івана Городиського відспівав коляди „Бог Предвічний Народився". В родинному щасті й настрої проходить „свята вечеря". Роздачею пакуночків малим дітям та співом колядзакінчено першу частину свята.

Розумним кроком Уряду Т-ва було включення в це велике свято заприсяження нововибраної Управи на біж. рік, яка, виступивши в числі 16 членів перед президіяльний стіл, склала „обіт", що обов'язки на неї наложені совісно сповнятиме у праці для добра свого народу, у його спільнім змагу. При продовжуванні святої вечері не забуто про тих, які розкинуті по світі, силою своєї долі не мають можливости радуватись повним щастям цього величаного різдвяного вечора, а переведеною збіркою в сумі 80 долярів для їхньої помочі — присутні дали вияв теплої пам'яті про своїх братів-залишенців.

Стефан Кобільник

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІВЛЕНД, О. — „Запорозька Січ", Відд. 251, матиме збори в неділю, 9-го лютого 1958 р., у церковній залі, зараз по Великій Службі Божій. На зборах відбудеться вибір делеґатів на 24-ту конвенцію УНСоюзу. Довгуючих членів просимо вирівняти вкладки. — В. Козир, гол.; В. Яцишин, кас.; Я. Кравчук, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Відд. 334 ім. І. Франка, повідомляє своїх членів, що слідуючі звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, в другу неділю по першім, о год. 1-ій по пол., в УНДомі, де звичайно. Проситься всіх членів прибути, буде вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу. Просимо також вписувати своїх дітей в члени УНСоюзу. — Н. Задирецький, предсідник, Ст. Боганек, секр.; Гр. Демкович, рек. секр.

AMBRIDGE, Pa. — Б-во св. о. Николая, Відд. 276, повідомляє усіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, о год. 2-ій по пол. Проситься всіх членів прибути на час, є дуже важливі справа до вирішення. Буде вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу. Приведіть своїх приятелів, а ми радо впишемо їх до нашого Б-ва. — С. Іваницький, секр.

ЙОНГСТАВН, О. — Відд. 348 ім. О. Басараб, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., о год. 3-ій по пол., в церковній залі при 526 W. Rayen Ave. Просимо всіх членів прибути і заплатити місячну вкладку. На зборах буде вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу. — М. Черніґа, предс.; М. Стахура, секр.

ФЕНІКСВІЛЛ, Па. — Управа Т-ва св. Петра і Павла, Відд. 321, повідомляє членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, дня 9-го лютого 1958 р., о год. 1-ій по пол., в парох. залі. Дуже важливі справи до вирішення — вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу, яка відбудеться в травні ц. р. у Клівленді. — Д. Чук, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 292, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, о год. 1:30 по пол., в УНДомі при вул. Мартін. Подаємо до відома членам, що також на цих зборах відбудеться вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу. — П. Кізел, предс.; А. Горак, рек. секр.

МОНЕССЕН, Па. — Б-во св. ап. Петра і Павла, Відд. 338, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., о год. 1:30 по пол., в Укр. Домі при 2-ій вул. і 213 Скунмекер Еве. Проситься членів прийти на означений час і заплатити свої вкладки. На порядку: вибір делеґата на конвенцію УНСоюзу. — П. Янковський, секр.

КОСТВІЛ, Па. — Т-во ім. Б. Хмельницького, Відд. 248, повідомляє своїх членів, що на річних зборах, 12-го січня, ввійшли до уряду: В. М. Маскула, предсідник, С. Мудрий, кас.; М. Кобилянський, секр.; Р. Зубко, рек. секр.; Контр. Комісія: Ф. Богатель, І. Дмитрик. Збори будуть відбуватися в другу неділю по першім кожного місяця. Повідомляється, що 9-го лютого 1958 р., о год. 11:30, зараз по Співаній Службі Божій відбудуться збори. На порядку: вибір делеґата на 24-ту конвенцію УНСоюзу.

СЕНТРАЛ ФАЛЛС, Павтукет. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 93, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, о год. 1-ій по пол. при 59 Central St. На порядку: вибір делеґата на конвенцію УНСоюзу. — П. Іваницький, секр.

ТОМАСТОН, Конн. — Управа Т-ва „Укр. Січ", Відд. 421, повідомляє своїх членів, що двомісячні збори відбудуться дня 8-го лютого 1958 р., о год. 8-ій веч., в українській залі. — П. Москалюк, предс.; Ю. Береза, секр.; Ф. Саак, кас.

БОФФАЛО, Н. Й. — Збори Братства св. І. Хрестителя, Відд. 304, відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., о год. 7-ій веч., в парохіяльній залі при 158 German St. Проситься всіх членів прийти на збори. На порядку: вибір делеґата на 24-ту конвенцію УНСоюзу. Проситься членів вирівняти свої залеглі членські вкладки до УНСоюзу. — М. Завіський, гол.; І. Грицковян, кас.; М. Гнатик, секр.

ЛИТЛ ФОЛС, Н. Й. — Т-во „Зап. Січ", Відд. 330 повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, о год. 2-ій по пол., в залі УНДому. На порядку: вибір делеґата на конвенцію УНСоюзу та багато інших справ. — Управа Відділу.

ШИКАГО, Ілл. — Б-во св. Юрія, Відд. 379, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., в Союзовій залі при 843 N. Western Ave., о год. 12:30 пополудне. Проситься членів прибути на час і вирівняти свої залеглості. Суспендовані члени, якщо заплатять залеглі вкладки будуть прийняті наново. — А. Зборик, предс.; І. Малюк, кас.; М. Семків, секр.

БРІДЖПОРТ, Па. — Б-во св. Петра і Павла, Відд. 383, повідомляє своїх членів, що побір вкладок за лютий відбудеться в неділю, 9-го лютого 1958 р. у парохіяльній залі під числом 194 Ford St., о год. 1-ій по пол. Управа просить усіх прийти на час. На порядку: вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу. Подається до відома, що на річних зборах перевибрано ту саму Управу: М. Буката, предс.; Ю. Кушнір, кас.; В. Довгань, рек. секр.; І. Грозінський, фін. секр.; Лука Сорабун, Г. уВрій, контр.; С. Шевчук, Н. Шибал, відвід. хворих.

БАЛТИМОРЕ, Мд. — Б-во Пресв. Тройці, Відд. 320, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, о год. 2-ій по пол., в УГКлюбі — 3101 O'Donnell St. На річних зборах вибрано Управу на 1958 р.: Д. Пісецький, предс.; Я. Семенків, заст. гол. І. Малко, секр. і кас.; М. Хоміщак, заст. Контр. Комісія: Г. Іванович, С. Поліщук, О. Хархаліс. Проситься усіх членів прийти на означений час, в програмі зборів буде вибір двох делеґатів на 24-ту конвенцію УНСоюзу та інші важливі справи до вирішення. Присутність усіх членів обов'язкова.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Місячні збори С-ва Преч. Діви Марії, Відд. 151, відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., о год. 2-ій по пол., в парохіяльній залі 803 Н. Фронт вул. Проситься членів прибути на збори, буде вибір делеґата на конвенцію УНСоюзу. Членів, які мають залеглості — проситься їх вирівняти. — А. Пипюк, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во „Запорозька Січ", Від. 388, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, о год. 2-ій по пол., в УНДомі при 4 Ворд вул. Проситься прибути, бо є важливі справи до вирішення. На зборах буде збірка вкладок, а також вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу. Ваша присутність конечна. — Т. Весоловський, предсідник; В. Паньків, кас.; Е. Воловияк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Любов", Відд. 45, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., о год. 2-ій по пол. Просимо членів прибути на збори, буде прочитаний протокол з річних зборів і вибір делеґатів на 24-ту конвенцію УНСоюзу, яка має відбутися з кінцем місяця травня ц. р. у Клівленді. Тим, кому вже пора заплатити свої кладки, просимо конечно прийти. — М. Дубас, предс.; М. Сеник, секр.; А. Гарасим, кас.

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., точно о год. 2-ій по пол., в Гром. Домі — 701 Gren St. На порядку: вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу. При виборі делеґатів мають голос всі члени. — Н. Іщук, пред.; В. Трач, кас.; В. Новак, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Звичайні місячні збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 293, відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., після першої Богослужби (10 год. ранку), в залі церкви св. о. Миколая під ч. 258 при 19-ій вул. Крім відділових справ і плачення вкладок, буде вибір делеґатів на 24-ту конвенцію УНС, що відбудеться в місяці травні б. р. в Клівленді. — А. Данильчук, гол.; М. Демидчук, секр.; В. Мизак, кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Зоря", Відд. 69, відбудуться в суботу, 8-го лютого 1958 р., о год. 8-ій веч., в церковній залі св. Юрія, заля ч. 5, під ч. 33 Іст 7-ма вул. Просимо всіх членів прийти на збори, буде вибір делеґата і заступника на 24-ту конвенцію УНСоюзу. На річних зборах, які відбулись 11-го січня обрано слідуючий Уряд Відділу на 1958 р.: М. Дворян, предс.; В. Данчук, заст.; М. Ликтей, секр.; Г. Різник, заст. секр.; І. Мартинець, кас.; П. Савчук, заст. кас.; І. Приймак і Н. Ковбасник, контролери. Адреса секретаря: Michael Lyktey 35-10 35th St. Astoria, L. I., N. Y.

ЧЕСТЕР, Па. — Управа Т-ва св. Духа, Відд. 237, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., о год. 2-ій по пол., в УДомі при 4th & Ward Sts. На порядку: вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу. Проситься членів вплачувати вкладки. — М. Крика, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Відділ 146 ім. І. Франка, повідомляє всіх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., о год. 1-ій по пол., в Укр. Амер. Осередку, при 2965 Карпентер і Мічел. На зборах буде вибір делеґата на конвенцію УНСоюзу, яка відбудеться весною 1958 р. Проситься членів прибути і разом подумати за доброго делеґата, щоб був добрий для всіх членів. — М. Війтович, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Т-во „Укр. Січ", Відд. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, о год. 2-ій по пол., в парохіяльній залі при 45-47 Говп Евеню в Пассейку, Н. Дж. Проситься членів прийти на збори та вирівняти свої місячні вкладки, бо в противному випадку можуть бути суспендовані. — Управа.

СТАПЛЕТОН, С. А., Н. Й. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 211 повідомляє всіх своїх членів та членкинь, що місячні і надзвичайні загальні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., в церк. залі, точно о год. 2:30 по пол. Проситься членів обов'язково прибути на ті важливі збори, бо маємо багато важливих справ до полагодження. Також буде вибір делеґата на конвенцію УНСоюзу. Довгуючих членів зокрема, просимо прибути і вирівняти свої залеглості. — М. Белців, предс.; В. Каравaнович, кас.; Т. Соколовський, секр.

ГЕМПСТЕД, Н. Й. — „Запорозька Січ", Відд. 327, повідомляє своїх членів, що збори Відділу відбудуться в суботу, 8-го лютого, о год. 8-ій веч., на яких вибиратиметься делеґата на конвенцію УНСоюзу. Проситься всіх членів про якнайчисленнішу участь. Збори відбудуться у підвалі парохіяльного дому при 709 Фронт вул. — Управа.

ОЗОНЕ ПАРК, Н. Й. — Т-во „Вільна Україна", Відд. 200, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 8-го лютого 1958 р., в клюбовій залі — 9120 — 95 Евеню, о год. 8-ій веч. З уваги на важливі справи і вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу, просимо всіх членів про численну участь в цих зборах. Довгуючі члени мають сповнити свої залеглості, щоб мати право до голосування і мати право бути вибраними на делеґата. На річних зборах, які відбулися 11-го січня вибрано слідуючу Управу: В. Балук, предс.; С. Шіпка, заст.; В. Ворґуль, секр., В. Цісик, заст.; Г. Васло, кас.; І. Шайб, заст.; Контрольна Комісія: И. Паращук, І. Костів, К. Концур. Комітет хворих: Я. Мороз, Г. Васло. Тростіси: М. Ворона, Я. Жатковський. Порядчик зборів: К. Концур. Місячні збори відбуватимуться в кожну другу суботу місяця по першім, в тій самій залі. — В. Ворґуль, секр. — 95-23 — 93rd Street, Ozone Park 16, N. Y. Tel.: VI 7-3887

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Б-ва св. Володимира, Від. 130, відбудуться в суботу, 8-го лютого, о гот. 8-ій веч, в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ма вул. Порядок зборів: перечитання протоколу, звіт фінансового секр., Контр. Ком., опікунів хворих, перечитання кореспонденції і біжучі справи, вибір делеґатів і заступників на 24-ту конвенцію УНСоюзу, яка відбудеться у Клівленді в місяці травні. Повідомляємо членів, що можна вже набути календарі „Свободи". Довгуючих членів проситься, а зокрема тих, які платять чвертьрічно, прийти на збори і вирівняти свої належності, або залеглості, щоб не наразитись на суспендування. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. Збори відбуватимуться кожної другої суботи по першім. — І. Серединський, предс.; М. Коваль, фін. секр.; М. Кравчук, кас.; І. Малець, рек. секр.

ЮТИКА, Н. Й. — 483 Відд. повідомляє всіх членів, що загальні збори відбудуться в суботу, 8-го лютого 1958 р., о год. 6:30 веч., в церковній залі при 209 First St. Після зборів збірка членських вкладок. [illegible] є дуже важливі справи до рішення. Приведіть зі собою нових членів! — В. К., гол.; І. Я., секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Управа 349 Відд., ім. Т. Шевченка, повідомляє, що місячні збори членів відбудуться в неділю, 9-го лютого ц. р., о год. 2-ій по пол., в домі Ветеранів при вул. Вашинґтон. З огляду на багато важливих справ, проситься всіх членів обов'язково прибути. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Б-во св. Василія, Відд. 339, повідомляє всоїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого 1958 р., о год. 7-ій веч, в домі Української Громади при 3322 Н. Лавренц вул. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прибути на ці збори, де буде вибір делеґата і заступника на конвенцію УНСоюзу. Також проситься вирівняти залеглі членські вкладки. — А. Хромяк, предс.; М. Палько, кас.; С. Лупацій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Управа Укр. Допомогового Т-ва „Дністе", Відд. 361, повідомляє, що 11-го січня Загальні збори вибрали на 1958 рік Управу в такому складі: М. Малетич, голова; С. Левко, заст.; П. Кучма, фін. секр.; В. Хоміцький, кас.; Г. Яремчук, рек. секр.; д-р Б. Левицький, член Управи. Контр. Комісія: І. Галичин, проф. М. Лисогір та проф. В. Вишиваний. Опікуни хворих: М. Сосницька, А. Перетятко і М. Гладун. Тростісти: Ю. Лібович, М. Кізима і М. Чума. Членські вкладки приймається: в понеділок, вівторок, середа і четвер від год. 6:30 до 9:30 веч. Також подаємо до відома членам і членкиням, що 8-го лютого 1958 р., о год. 8-ій веч., відбудуться звичайні місячні збори при 119 Евеню "А" 1-ий поверх, на яких будуть вибрані делеґати і заступники делеґатів на конвенцію УНСоюзу в Клівленді.

ФИЛАДЕЛФІА, Па. — Управа Т-ва „Єдність", 163 Відд., повідомляє, що 12-го січня на загальних зборах вибрано нову Управу на 1958 рік в такому складі: М. Курко, предс.; С. Филик, фін. секр.; Д. Мисько, рек. секр.; С. Гвіздь, В. Хром'як, Контр. Комісія. Рівночасно повідомляється, що місячні збори відбуватимуться кожної другої неділі в місяці. Також подаємо до відома, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 9 лютого в залі Гор. Клюбу при 847 Франклін вул., о год. 1-ій по пол., на яких буде вибір делеґатів на конвенцію УНСоюзу. Проситься членів обов'язково прибути на призначений час, по закінченню зборів відбудеться прийняття, які повторюються з кожним роком, від заснування Т-ва. Оскільки хто не має білетів, то ще може набути в урядників Відділу.

ШИКАГО, Ілл. — Б-во св. Стефана, Відд. 221, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, о год. 12:30 по пол., в Домі Відд. УНСоюзу при 841 N. Western Ave. Приявність всіх членів є пожадана. Річні збори відбулися 12-го січня 1958 р. на яких обрано нову Управу 221-го Відділу на 1958 рік в такому складі: Ф. Васильовський, предс.; І. Дужанський, заст. предс.; Т. Шпікула, фін. секр., М. Шпікула, заст. фін. секр.; І. Михальцевич, кас.; С. Коцерко, рек. секр.; Д. Німилович, М. Канюк і І. Арлинський, Контр. Комісія. В. Бацвин, А. Фіца і І. Кутко, опікуни хворих. Г. Кулакевич і А. Іванюк, хоружні. В. Лучків, дверник. О. Дутчак і В. Музика, тростісти. Делеґатами обрано: Ф. Васильовський, І. Дужанський і М. Шпікула, заступниками делеґатів: М. Гікавий, І. Карпа і А. Стецюк.

БРІДЖПОРТ, Конн. — Т-во „Українська Січ", Відд. 59, повідомляє всіх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в суботу, 8-го лютого 1958 р., в УНДомі під ч. 517 Галет вул. точно о год. 7:30 веч. Повідомляється все членство, що на цих зборах буде вибір двох делеґатів і їх заступників. Вашим обов'язком є подбати, щоб наше Т-во вислало активних членів, які в Т-ві працювали і дбали про розвій УНСоюзу. Крім цього будуть ще й інші важливі справи до вирішення. Звертається увагу усім довжникам, щоб вплачували свої вкладки на початку кожного місяця, а не з кінцем місяця. Подаємо членів до відома, [illegible]. Збори Т-ва відбуватимуться кожної другої суботи в місяці.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую тету
МАРІЮ ЧОРНЕНЬКУ,
доньку Михайла, уродж. в селі Бруховичі, Перемишлянського району, Львівської області. Вона виїхала з краю ще за Австрійської окупації, до Америки в "Beawer Fals, Pa." і далі не маємо жадної відомости до 20 грудня 1957 р.
МАТВІЙКІВ МАРІЯ ФЕДОР
с. Брюховичі
Перемишлянський р-н
Львівська обл., УССР.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ТАРЗАН, ч. 4008. Так мусить бути!

— Чому я мушу вмерти? — сказав Тарзан горловим тоном її мови. Жінка з подиву роззявила рота.

Але за кілька секунд вона приверпула рівновагу духа. „Така воля Того, що світить"...

І тоді, вп'ливши в Тарзана холодні очі, жрекиня повелі піднесла тонкий гострий ніж!